

Περιεχόμενα

1. ΔΡΑΣΕΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ ΑΠΟ ΤΟ...	<u>Η ΚΕΡΚΥΡΑ ΣΗΜΕΡΑ 29/12/2022 σελ.7</u>
2. ΠΩΣ ΘΑ ΔΟΘΕΙ Η ΑΥΞΗΣΗ ΤΟΥ 7,75% ΤΟ 2023	<u>ΤΑ ΝΕΑ 29/12/2022 σελ.19,22,35</u>
3. ΚΑΝΟΥΜΕ ΛΙΓΟΤΕΡΑ ΠΑΙΔΙΑ ΚΑΙ ΣΕ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΗ ΗΛΙΚΙΑ	<u>ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ 29/12/2022 σελ.3</u>

2. ΠΩΣ ΘΑ ΔΟΘΕΙ Η ΑΥΞΗΣΗ ΤΟΥ 7,75% ΤΟ 2023

Μέσο: . . . . . ΤΑ ΝΕΑ

Ημ. Έκδοσης: . . . 29/12/2022 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 29/12/2022

Σελίδα: 19

Την αύξηση του 7,75% στις συντάξεις θα δουν 1.724.713 συνταξιούχοι

Διπλές αυξήσεις θα δουν πάνω από 1,3 εκατ. συνταξιούχοι

Το 94,6% των συνταξιούχων θα δουν μία, δύο ή και τρεις αυξήσεις στις αποδοχές τους

1 στους 2 συνταξιούχους θα λάβει τουλάχιστον μία επιπλέον σύνταξη

ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΟΙ

Αύξηση συντάξεων 7,75% ύστερα από 12 χρόνια

Για πρώτη φορά ύστερα από 12 χρόνια οι συνταξιούχοι θα δουν τις συντάξεις τους να αυξάνονται κατά 7,75% το 2023. Η αύξηση θα αφορά περίπου 1,7 εκατομμύρια συνταξιούχους. Από αυτούς, το 80%-85% θα δουν ακέραια την αύξηση της τάξεως του 7,75%. Σύμφωνα με την ΚΥΑ από την αύξηση επηρεάζονται:

- Οι ήδη καταβαλλόμενες συντάξεις την 31.12.2022 που έχουν επανυπολογιστεί (παλαιές συντάξεις).
- Οι ήδη καταβαλλόμενες συντάξεις την 31.12.2022 για τις οποίες δεν έχει ολοκληρωθεί ο επανυπολογισμός τους.
- Οι ήδη καταβαλλόμενες συντάξεις την 31.12.2022 του π. ΟΓΑ και όσων χορηγούνται από το πρώην

Ναυτικό Απομαχικό Ταμείο (ΝΑΤ) και δεν έχουν επανυπολογιστεί.

- Οι καταβαλλόμενες από 13.5.2016 και έπειτα, που υπολογίζονται με βάση τον νόμο Κατρούγκαλου και με έναρξη καταβολής έως και 31.12.2022, καθώς και συντάξεις που θα απονεμηθούν από 1.1.2023.

→ ΣΕΛΙΔΕΣ 22, 35

2. ΠΩΣ ΘΑ ΔΟΘΕΙ Η ΑΥΞΗΣΗ ΤΟΥ 7,75% ΤΟ 2023

Μέσο: . . . . . ΤΑ ΝΕΑ

Ημ. Έκδοσης: . . . 29/12/2022 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 29/12/2022

Σελίδα: 22

ΑΥΞΗΣΗ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ

Το χρονολόγιο των πληρωμών και ποιοι είναι δικαιούχοι

Τι προβλέπουν η ΚΥΑ και η εγκύκλιος για την αύξηση 7,75% στις συντάξεις από την 1η Ιανουαρίου 2023 που θα αφορά περίπου 1,7 εκατομμύρια συνταξιούχους

ΤΟΥ ΗΛΙΑ ΓΕΩΡΓΑΚΗ

Την Πέμπτη 27 Ιανουαρίου 2023 σχεδιάζεται να ξεκινήσει από τον ΕΦΚΑ η πληρωμή των συντάξεων Φεβρουαρίου με την αύξηση του 7,75%. Η αύξηση αφορά περίπου 1,7 εκατομμύρια συνταξιούχους. Ήδη υπεγράφη από τον υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων Κωστή Χατζηδάκη και τον αναπληρωτή υπουργό Οικονομικών Θεόδωρο Σκυλακάκη η απόφαση για την αύξηση στις κύριες συντάξεις από την 1η Ιανουαρίου 2023. Σύμφωνα με την ΚΥΑ, το συνολικό ποσό των κύριων συντάξεων με έναρξη καταβολής έως και την 31η Δεκεμβρίου 2022 αυξάνεται από την 1η Ιανουαρίου 2023 κατά 7,75%. Την αύξηση αυτή θα τη δουν

1.724.713 συνταξιούχοι. Από αυτούς, το 80%-85% θα δουν ακέραια την αύξηση της τάξεως του 7,75%, ενώ η συντριπτική πλειονότητα των υπολοίπων θα δει αυξήσεις που θα ξεπερνούν το 7% αναλόγως του ύψους της προσωπικής διαφοράς που διαθέτουν.

Από την αύξηση επηρεάζονται όλες οι κύριες συντάξεις που καταβάλλονται από τον e-ΕΦΚΑ, με έναρξη καταβολής μέχρι και την 31.12.2022. Ειδικότερα, επηρεάζονται:

■ Οι ήδη καταβαλλόμενες συντάξεις την 31.12.2022 που έχουν απονεμηθεί πριν από την έναρξη ισχύος του νόμου Κατρούγκαλου (αίτηση πριν από τις 13 Μαΐου 2016) και έχουν επα-

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΑΝΑΠΡΟΣΑΡΜΟ

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 1ο ΜΕ ΜΙΑ ΑΥΞΗΣΗ

Συνταξιούχος που λαμβάνει τον μήνα 850 ευρώ καθαρά. Με την εφαρμογή της αύξησης του 7,75%, **το μηνιαίο όφελος που θα έχει θα είναι περίπου 66 ευρώ, ενώ το ετήσιο 792 ευρώ. ΘΑ ΑΓΓΙΞΕΙ ΔΗΛΑΔΗ ΤΟ 93% ΜΙΑΣ ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΣΥΝΤΑΞΗΣ.**

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 2ο ΜΕ ΔΙΠΛΗ ΑΥΞΗΣΗ

Συνταξιούχος λαμβάνει σήμερα σύνταξη 900 ευρώ και δηλώνει εισοδήματα από άλλες πηγές 6.200 ευρώ συνολικά το έτος. Με την αύξηση του 7,75% και το όφελος από την κατάργηση της ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης, **το συνολικό ετήσιο όφελος ανέρχεται στα 906 ευρώ (840 ευρώ από την αύξηση 7,75% και 66 ευρώ από την κατάργηση της ειδικής εισφοράς). ΤΟ ΕΤΗΣΙΟ ΟΦΕΛΟΣ ΔΗΛΑΔΗ ΑΝΕΡΧΕΤΑΙ ΣΕ ΜΙΑ ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΣΥΝΤΑΞΗ.**

ΠΑΡ ΜΕ Τ

Συντα
συντα
με πά
514 ε
αύξη
από α
το επ
επιπλ
ετήσι
Βρού
αναπλ
χρόνο
τις 9.ε
250 ε
τριών
το συν
στα 9
ΘΑ ΔΕ
ΣΥΝΤΑ
ΕΠΙΠΛ

Από την αύξηση επηρεάζονται όλες οι κύριες συντάξεις που καταβάλλονται από τον e-ΕΦΚΑ, με έναρξη καταβολής μέχρι και την 31.12.2022

νυπολογιστεί (παλαιές συντάξεις).
■ Οι ήδη καταβαλλόμενες συντάξεις την 31.12.2022 που έχουν απονεμηθεί πριν από την έναρξη ισχύος του νόμου Κατρούγκαλου (αίτηση πριν από τις 13 Μαΐου 2016) και δεν έχει ολοκληρωθεί ο επανυπολογισμός τους.
■ Οι ήδη καταβαλλόμενες συντάξεις την 31.12.2022 που έχουν απονεμηθεί πριν από την έναρξη ισχύος του νόμου Κατρούγκαλου (αίτηση πριν από τις 13 Μαΐου 2016) και δεν υπόκεινται σε επανυπολογισμό, δηλαδή οι συντάξεις του π. ΟΓΑ και όσες χορηγούνται από το πρώην Ναυτικό Απομαχικό Ταμείο (ΝΑΤ) και δεν έχουν επανυπολογιστεί.
■ Οι καταβαλλόμενες από 13.5.2016 και έπειτα, που υπολογίζονται με

2. ΠΩΣ ΘΑ ΔΟΘΕΙ Η ΑΥΞΗΣΗ ΤΟΥ 7,75% ΤΟ 2023

Μέσο: . . . . . ΤΑ ΝΕΑ

Ημ. Έκδοσης: . . . 29/12/2022 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 29/12/2022

Σελίδα: 35

ΓΗΣ ΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ ΜΕ ΤΙΣ ΑΥΞΗΣΕΙΣ

ΔΕΙΓΜΑ 3ο ΡΙΠΛΗ ΑΥΞΗΣΗ

Συνταξιούχος που υπέβαλε αίτημα ενίσχυσης πριν από τον Μάιο του 2016, και μετά από 30 χρόνια ασφάλισης, λαμβάνει καθαρή σύνταξη τον μήνα. Με την εφαρμογή της αύξησης του 7,75%, το μηνιαίο του όφελος από την αύξηση θα είναι 40 ευρώ και καθαρό 480 ευρώ. Παράλληλα, θα λάβει καθαρό σύνταξη τον μήνα 2,83% λόγω της τέταρτης αύξησης που προβλέπεται στον νόμο με βάση τα βελτιωμένα ποσοστά αύξησης, δηλαδή επιπλέον 174 ευρώ τον μήνα. Λόγω χαμηλού εισοδήματος (κάτω από 9.600 ευρώ) έλαβε και το βοήθημα των 250 ευρώ. **Επομένως με τον συνδυασμό των παραπάνω αυξήσεων προκύπτει πως ο συνταξιούχος ετήσιο όφελός του ανέρχεται σε 1.144 ευρώ.**

ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΑΚΕΡΑΙΑ ΜΙΑ ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΣΥΝΤΑΞΗ ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΤΟ 68% ΜΙΑΣ ΔΕΥΤΕΡΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 4ο ΑΥΞΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΠΑΡΑ ΤΗΝ ΥΠΑΡΞΗ ΣΗΜΑΝΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΔΙΑΦΟΡΑΣ

Συνταξιούχος με 70 ευρώ καθαρή σύνταξη λαμβάνει καθαρή σύνταξη τον μήνα 560 ευρώ. Η αύξηση του 7,75% μειώνει την προσωπική διαφορά, ωστόσο δεν την υπερκαλύπτει. Λόγω εισοδήματος κάτω των 9.600 ευρώ τον χρόνο, ο συνταξιούχος έλαβε την έκτακτη οικονομική ενίσχυση των 250 ευρώ και παράλληλα θα δει να μειώνεται κατά 42 ευρώ η προσωπική του διαφορά και **ΘΑ ΜΠΟΡΕΣΕΙ ΝΑ ΔΕΙ ΤΑΧΥΤΕΡΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΕΣ ΑΥΞΗΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΣΥΝΤΑΞΗ ΤΟΥ ΣΤΟ ΜΕΛΛΟΝ.**

βάση τον νόμο Κατρούγκαλου και με έναρξη καταβολής έως και 31.12.2022. Συντάξεις που θα απονεμηθούν από 1.1.2023, αλλά η ημερομηνία έναρξης καταβολής τους ανατρέχει με βάση τη νομοθεσία μέχρι και 31.12.2022, καταλαμβάνονται από τις αυξήσεις για μηνιαίες συντάξεις από 1.1.2023 και έπειτα.

Τονίζεται πως πέραν της αύξησης του 7,75%, τις προηγούμενες ημέρες δόθηκαν επιπλέον αυξήσεις και οικονομικές ενισχύσεις σε:

■ 912.644 συνταξιούχους λόγω της κατάργησης της ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης.

■ 1.206.624 συνταξιούχους μέσω του έκτακτου οικονομικού βοηθήματος των 250 ευρώ.

■ 231.655 συνταξιούχους μέσω της τέταρτης ετήσιας αύξησης του νόμου Βρούτση.

Συμπερασματικά, με τον συνδυασμό των παραπάνω αυξήσεων:

■ Το 94,6% των συνταξιούχων θα δουν μία, δύο ή και τρεις αυξήσεις στις αποδοχές τους.

■ Διπλές αυξήσεις θα δουν πάνω από 1,3 εκατομμύριο συνταξιούχοι.

■ Ένας στους δύο συνταξιούχους θα λάβει τουλάχιστον μία επιπλέον σύνταξη.

■ Το 83% όσων διαθέτουν μεγάλη προσωπική διαφορά θα δουν και αυτοί αυξήσεις μέσω της κατάργησης της ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης και της καταβολής της ενίσχυσης των 250 ευρώ.

3. ΚΑΝΟΥΜΕ ΛΙΓΟΤΕΡΑ ΠΑΙΔΙΑ ΚΑΙ ΣΕ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΗ ΗΛΙΚΙΑ

Μέσο: . . . . . ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ημ. Έκδοσης: . . . 29/12/2022 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 29/12/2022

Σελίδα: 3

Μία στις τέσσερις Ελληνίδες δεν γίνεται μητέρα

Αναγκαία κάποια εστιασμένα μέτρα για την αύξηση των γεννήσεων, καθώς βαίνει μειούμενος ο δείκτης γονιμότητας

Του ΓΙΑΝΝΗ ΕΛΑΦΡΟΥ

Τη δεκαετία 1956-1965 στην Ελλάδα καταγράφηκαν 1,545 εκατομμύρια γεννήσεις. Τη δεκαετία 2016-2025 αναμένονται 835.000 γεννήσεις, λίγο περισσότερες από τις μισές. Ο δείκτης γονιμότητας θα περιοριστεί από 2,25 παιδιά ανά γυναίκα στις γενεές που γεννήθηκαν την περίοδο κοινά στο 1930, σε λιγότερα από 1,5 παιδιά στις εγγονές τους, τις γυναίκες δηλαδή που γεννήθηκαν γύρω στο 1985. Η εκτίμηση αυτή έγινε από τους καθηγητές Δημογραφίας Βύρωνα Κοτζαμάνη και Αναστασία Κωστάκη και ερευνητές του προγράμματος «Δημογραφικά Προτάγματα» του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας. Όσο εντυπωσιακό κι αν είναι οι συνολικοί δείκτες, η συγκεκριμένη ανάλυση των στοιχείων, που αναδεικνύουν οι δύο καθηγητές Δημογραφίας, οδηγεί σε πολύ ενδιαφέροντα συμπεράσματα για τη χώρα πολιτισμικά.

Η προβλεπόμενη μείωση κατά 46% των γεννήσεων ανάμεσα στις δύο προαναφερθείσες περιόδους, αναφέρουν οι δύο ερευνητές, δεν οφείλεται στο μικρότερο πλήθος των γυναικών αναπαραγωγικής ηλικίας το 2016-2025 σε σχέση με την περίοδο 1956-1965 (γύρω στο 1,6 εκατ. γυναίκες ηλικίας 20-44 ετών), αλλά κυρίως στη μείωση της γονιμότητας των γενεών.

«Στην Ελλάδα έχει διαμορφωθεί ένα μεγάλο ποσοστό ατεκνίας, δηλαδή γυναικών που δεν γεννούν». Σήμερα είναι στο 24%. Ένα μέρος αυτών είναι για βιολογικούς λόγους. Μία σημαντική πλευρά που εντοπίσαμε είναι πως πλέον έχει αυξηθεί πολύ η μέση ηλικία γέννησης του πρώτου παιδιού, αγγίζοντας τα 32 έτη, 4-5 έτη υψηλότερη από την αντίστοιχη της περιόδου 1956-1965. Τα ετήσια χρόνια 69 στις 100 γεννήσεις θα προέρχονται από μητέρες μεγαλύτερες των 30 ετών, ενώ το 1956-1965 ήταν μόλις 36 στις 100», εξηγεί στην «Κ» ο κ. Βύρων Κοτζαμάνης. Αυτό συμβάλλει στο να είναι όλο και λιγότερες οι γυναίκες που κάνουν δεύτερο παιδί και ακόμα λιγότερες τρίτο ή περισσότερα. «Οι τρίτες και άνω γεννήσεις θα αποτελούν στη δεκαετία 2016-2025 μόλις το 13%-14% έναντι του 26% το 1956-1965», συμπληρώνει ο καθηγητής Δημογραφίας.

Επιλογές

Στη σύγχρονη κοινωνία διαμορφώνεται πλήθος διαφορετικών τάσεων και επιλογών. Αυτό αφορά και τη στάση απέναντι στην τεκνοποίηση, η οποία επηρεάζει όλες τις κοινωνίες με τη μια ή την άλλη μορφή. Είναι χαρακτηριστικά τα παραδείγματα που μας αναφέρει ο καθηγητής Κοτζαμάνης, σύμφωνα με τα οποία ο δείκτης γονιμότητας δύο γειτονικών χωρών, της Τουρκίας και της Αλβανίας, έχει πέσει κατακόρυφα τα τελευταία χρόνια και από τα επίπεδα του 6 που ήταν τη δεκαετία του '50 προσεγγίζει τον ευρωπαϊκό μέσο όρο, στο 1,7 και 1,5 αντίστοιχα!

Το ζητούμενο δεν είναι μια «σταυροφορία» γενικά υπέρ των γεννήσεων, αλλά η διευκόλυνση και ενίσχυση εκείνων των γυναικών και των ζευγαριών που επιθυμούν να φέρουν στον κόσμο ένα παιδί και μάλιστα σε νεότερη ηλικία.

«Όπως καταγράφεται σε έρευνες, σε κοινωνίες όπως οι ευρωπαϊκές η βασική τάση είναι η επιθυμία για δύο παιδιά. Αυτό το επίπεδο σε μεγάλο βαθμό το έχουν πάσει στις σκανδιναβικές χώρες και στη Γαλλία, με ένα σύνολο μέτρων στήριξης», συμπληρώνει ο κ. Κοτζαμάνης.

Σύμφωνα με τους δύο ερευνητές, «η σταθεροποίηση και στη συνέχεια η ανόρθωση της γονιμότητας δεν είναι δυνατόν να επιτευχθεί, πρώτον, αν το ποσοστό των γυναικών χωρίς παιδιά σταθεροποιηθεί γύρω από το 25% στις νεότερες γενεές (σ.σ. τη δεκαετία του '50 ήταν 15%), και, δεύτερον αν δεν αυξηθούν οι πιθανότητες όσων έχουν ένα πρώτο παιδί να κάνουν ένα δεύτερο και δευτερευόντως όσων

Τα σημερινά ζευγάρια γίνονται γονείς σε μεγαλύτερη ηλικία και κάνουν λιγότερα παιδιά σε σχέση με ότι συνέβαινε σε προηγούμενες δεκαετίες.

έχουν κάνει ένα δεύτερο να φέρουν στον κόσμο ένα τρίτο». Αυτό φυσικά προϋποθέτει, όπως τονίζουν, τη δημιουργία ενός ευνοϊκού περιβάλλοντος για την απόκτηση του επιθυμητού αριθμού παιδιών και, ειδικότερα, την άρση των ασυμβατότητων ανάμεσα στην εργασιακή και οικογενειακή ζωή—αλλά και των υφιστάμενων ακόμη έντονων έμφυλων διακρίσεων σε πλήθος πεδίων—, τη μείωση του επιπλέον κόστους που προκύπτει από την έλλειψη ενός παιδιού.

Κίνητρα και στατιστικά

Από την άποψη αυτή θεωρούν πως «ακόμη και αν δίνονταν κάποια "εξαιρητικά" κίνητρα στις τρίτεκνες γυναίκες που γεννήθηκαν γύρω στο 1985 και το ποσοστό αυτών που από τρία θα κάνουν τέσσερα ή περισσότερα διπλασιαζόταν, ο διπλασιασμός αυτός ελάχιστα θα επηρέαζε τον τελικό αριθμό των παιδιών που θα έκαναν κατά μέσον όρο οι γυναίκες των γενεών αυτών, καθώς θα είχαμε μόνον 35 παιδιά επιπλέον (1.485 ανά 1.000 γυναίκες έναντι 1.450 στις γυναίκες που γεννήθηκαν γύρω στο 1985). Η μη κατανόηση από τους πολιτικούς μας των αλλαγών αυτών στην γονιμότητα των μετ' το 1960 γενεών οδήγησε στη λήψη μέτρων επικεντρωμένων σχεδόν αποκλειστικά στους πολυτεκνούς (τέσσερα παιδιά και άνω), μέτρα που προφανώς δεν απέτρεψαν τις προτιμώμενες τάσεις της γονιμότητας».

Μεταξύ των μέτρων που προτείνουν καθηγητές Δημογραφίας ως κίνητρα για περισσότερες γεννήσεις είναι η παροχή σε εργαζόμενους/ες στον ιδιωτικό τομέα που έχουν παιδιά (ή περιμένουν ένα παιδί) των οποίων πλεονεκτημάτων έχουν οι αντίστοιχοι εργαζόμενοι/ες στον δημόσιο τομέα, νέο πρόγραμμα κοινωνικής κατοικίας και φυσικά, μείωση των ιδιαίτερα υψηλών ακόμη ποσοστών ανεργίας στους νέους.

Τάσεις μείωσης

2.300

παιδιά ανά 1.000 γυναίκες την περίοδο 1956-1965 και 1.450 παιδιά ανά 1.000 γυναίκες μεταξύ 2016-2025.

69%

οι γυναίκες που γίνονται μητέρες άνω των 30 ετών την περίοδο 2016-2025, σε σύγκριση με μόλις 36% την περίοδο 1956-1965.

26%

των γυναικών είχαν πάνω από τρία παιδιά κατά την περίοδο 1956-1965 σε σύγκριση με μόλις 14% την περίοδο 2016-2025.

Ελλειψη ουσιαστικής στήριξης

Η μείωση των γεννήσεων είναι αποτέλεσμα των αλλαγών των αναπαραγωγικών συμπεριφορών της ελληνικής κοινωνίας, όπως αναπτύχθηκαν μεταπολεμικά, αλλαγών που αποτυπώνονται και σε πλήθος άλλων δημογραφικών δεικτών, επομοιώνουν στη δημοσιότητα τους οι καθηγητές Δημογραφίας Αναστασία Κωστάκη και Βύρωνας Κοτζαμάνης. Πώς καταγράφεται, σύμφωνα με την έρευνα, η ακτινογραφία των γεννήσεων στις δύο διαφορετικές δεκαετίες που εξετάζονται;

Το 64% των γεννήσεων της δεκαετίας 1956-65 έγινε από μητέρες μικρότερες των 30 ετών. Οι ετήσιοι δείκτες γονιμότητας της περιόδου αυτής κυμαίνονταν από 2.100-2.300 παιδιά ανά 1.000 γυναίκες και η μέση ηλικία της μητέρας στην απόκτηση των παιδιών από 28 έως 29 έτη. Οι πρώτες γεννήσεις αποτελούν το 41% του συνόλου, οι δεύτερες το 33%, οι τρίτες το 14% και οι τέταρτες και άνω το 12% περίπου.

Όσον αφορά τις αναμενόμενες 835.000 γεννήσεις την περίοδο 2016-2025 (710.000 λιγότερες από αυτές της δεκαετίας 1956-1965), θα προέλθουν κυρίως από γυναίκες 30-44 ετών (το 70% έναντι του 35% το 1956-1965), που γεννήθηκαν γύρω από το 1985. Οι ετήσιοι δείκτες γονιμότητας αναμένεται να κυμανθούν σε πε-

ρίπου 1.400 παιδιά ανά 1.000 γυναίκες. Οι γεννήσεις από αλλοδαπές μητέρες θα αποτελέσουν σχεδόν το 1/6 του συνόλου, οι εκτός γάμου το 14%-16% (έναντι <1,5% το 1956-1965), ενώ περίπου μία στις δύο γεννήσεις θα προέρχεται από ζευγάρια σε σύμφωνο συμβίωση. Το 31% των γεννήσεων θα προέρχεται από γυναίκες μικρότερες των 30 ετών (έναντι του 64% έξι δεκαετίες πριν). Οι πρώτες γεννήσεις θα αποτελούν το 48%-49% του συνόλου, οι δεύτερες το 37%-38%, οι τρίτες το 10% και οι τέταρτες και άνω το 4%-5%. Οι προαναφερθείσες αλλαγές συνέτειναν και στη σημαντική μείωση των γυναικών με τουλάχιστον τρία παιδιά: από 350 στις 1.000 γυναίκες που γεννήθηκαν γύρω από το 1930, σε 120 στις 1.000 γυναίκες που γεννήθηκαν γύρω από το 1985.

Η μείωση της γονιμότητας στις γυναίκες που γεννήθηκαν μετά το 1900 ήταν σχεδόν συνεχής, με μικρές περιόδους σταθεροποίησης γύρω από τα 2,0 παιδιά/γυναίκα στις γενεές 1945-1960, καθώς—όπως επισημιάζουν οι ερευνητές—η Ελλάδα δεν γνώρισε το «baby-boom» που χαρακτηρίζει τις περισσότερες ανεπτυγμένες χώρες την πρώτη μεταπολεμική περίοδο. Έτσι, όσες γυναίκες γεννήθηκαν στις

αρχές του προηγούμενου αιώνα έκαναν κατά μέσον όρο περισσότερα από 3 παιδιά, αυτές που γεννήθηκαν μια εικοσαετία αργότερα 2,4, όσες γεννήθηκαν την πρώτη μεταπολεμική δεκαετία 2,0 και οι γεννημένες το 1970-1980 από 1,6 έως 1,5 παιδιά ανά γυναίκα.

Προτάσεις

Οι δύο καθηγητές Δημογραφίας προτείνουν ουσιαστική στήριξη των νέων για να προχωρήσουν στην οποία μορφή οικογενείας θέλουν και την απόκτηση όσων παιδιών επιθυμούν. Μεταξύ αυτών να παρέχονται «σε εργαζόμενους/ες στον ιδιωτικό τομέα που έχουν παιδιά (ή περιμένουν ένα παιδί) τα οποία πλεονεκτηματα έχουν οι αντίστοιχοι εργαζόμενοι/ες στον δημόσιο τομέα. Δυνατότητα στέγασης χωρίς συνταρακτική επιβάρυνση του οικογενειακού προϋπολογισμού, μέσω ενός νέου, εκτεταμένου προγράμματος κοινωνικής κατοικίας. Ταχύτερη μείωση των ιδιαίτερα υψηλών ακόμη ποσοστών ανεργίας στους νέους». Πρόκειται για μέτρα ουσιαστικής στήριξης, που θα αιχμονήσουν τη διάχυτη για το μέλλον ανασφάλεια των νέων γενεών, βασικό εμπόδιο στις νέες γεννήσεις.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΕΛΑΦΡΟΣ

3. ΚΑΝΟΥΜΕ ΛΙΓΟΤΕΡΑ ΠΑΙΔΙΑ ΚΑΙ ΣΕ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΗ ΗΛΙΚΙΑ

Μέσο: . . . . . ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ημ. Έκδοσης: . . .29/12/2022 Ημ. Αποδελτίωσης: . . .29/12/2022

Σελίδα: 3

Κοιτώντας γύρω μας, οι νέοι γονείς δεν είμαστε τελικά και τόσο νέοι

Της **ΛΙΝΑΣ ΓΙΑΝΝΑΡΟΥ**

Η Ελίνα, 40, χώρισε στα 35 από μια μεγάλη σχέση και τον τελευταίο χρόνο προσπαθεί να κάνει παιδί με δότη σπέρματος. Η Ερση, 35 ετών, περιμένει πότε ο σύντροφός της, 39, «θα νιώσει σίγουρος ότι θέλει να γίνει πατέρας». Η Μαίρη και ο Στέφανος, 38 ετών και οι δύο και νέοι γονείς, ήθελαν να είναι σίγουροι ότι μπορούν να αντεπεξέλθουν οικονομικά πριν κάνουν το μεγάλο βήμα. Η Αριάδνη έμεινε έγκυος στα 43 σε σχέση εκτός γάμου και αποφάσισε να γίνει μόνι της και μάνα και πατέρας. Η Αλίκα, 33

Δεν είναι όμως μόνο το άγχος των οικονομικών ή ότι η γενιά μας ενηλικιώθηκε με καθυστέρηση, εξομολογούνια σύγχρονες γυναίκες.

ετών, ολοκληρώνει το διδακτορικό της. «Πού να χωρέσω ένα παιδί; Εγώ είμαι το παιδί!» λέει. Κοιτώντας γύρω, οι νέοι γονείς δεν είμαστε και τόσο νέοι. Πολλοί από όσους κάναμε παιδί σε προχωρημένη ηλικία το κά-

ναμε κατόπιν ώριμης σκέψης, έχοντας βάλει κάτω τα οικονομικά (για πόσα χρόνια θα κάνω δεύτερη δουλειά), τα συναισθηματικά (είναι ο/η σύντροφος της ζωής μου), τα οικογενειακά (θα έχουμε βοήθεια από μαμάδες/γιαγιάδες), πασχίζοντας να καταλάβουμε εάν αυτή η τοιμητιά στο στομάχι είναι το βιολογικό ρολόι, το μητρικό ένστικτο ή απλώς η πείνα μας. Κι όταν τελικά ήρθε το παιδί, όλα ξεκαθάρισαν και αρχίσαμε να κτυπιόμαστε που καθυστερήσαμε τόσο, ήμασταν πολύ μεγάλοι για το δεύτερο. Η αγάπη είχε αργήσει (μια δεκαετία) και μια μέρα.

Δεν είναι όμως μόνο το άγχος των οικονομικών ή ότι η γενιά μας ενηλικιώθηκε με καθυστέρηση. «Κατά βάθος, πάντα ήξερα ότι θέλω να κάνω παιδιά σε νεαρή ηλικία», λέει η Ελένη, 34 ετών. «Όμως, δεν μου είχε περάσει ποτέ απ' το μυαλό να το συζητήσω με τους εκάστοτε συντρόφους μου. Στις ηλικίες των 25, κουβαλούσαμε ακόμη συλλογικά ως γενιά τη διάθεση να απορρίψουμε στιδήποτε συμβόλιζε τον τρόπο ζωής των γονιών μας, κι αυτό φαίνεται ακόμη και από τον τρόπο που συζητούσαμε γι' αυτό. Τότε, το να είχες διάθεση να κάνεις οικογένεια πριν

από τα 35 ήταν το αντίθετο του cool. Δεν είναι τυχαίο που χρησιμοποιούσαμε υποκοριστικά: να ανοίξουμε ένα σπιτάκι, να κάνουμε ένα παιδάκι – αυτά ήταν τα απόλυτα συνθήματα ενός μικροαστικού ονείρου, το οποίο θέλαμε να ξεπεράσουμε. Επίσης, για τις γυναίκες έπαιξε, θεωρώ, μεγάλο ρόλο η φεμινιστική αφύπνιση: πολλά σύγχρονα κορίτσια στη δεκαετία των 25-35 ετών θέλησαν –και σωστά–, κυνηγώντας σπουδές και καριέρα, να σπάσουν το στερεότυπο της γυναίκας που ο προσορισμός της είναι να δημιουργήσει οικογένεια και να κλειστεί σε ένα σπίτι. Δεν νο-

μιζώ πως είχαμε τότε αντιληφθεί ότι θα μπορούσαμε να τα έχουμε και τα δύο, αν είχαμε αναζητήσει συντρόφους που δεν θα θεωρούν το μεγάλωμα του παιδιού ως αυστηρά γυναικεία υποχρέωση».

